

Ilo kasvaa liikkuen

- varhaiskasvatuksen liikkumis- ja hyvinvointiohjelma

17.11.2016

Isosti ja kovaa –liikuntaseminaari
Päivi Virtanen

Liikkuminen varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuslaki
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2017 ja Esiopetussuunnitelman perusteet 2016
Fyysisen aktiivisuuden suositukset
Ilo kasvaa liikkuen ohjelma

- tukimateriaalia ja työkaluja
- vertaistukea
- hyvien käytäntöjen jakamista
- valtakunnallinen verkosto
- seminaareja
- oman työn kehittämistä

Ilo kasvaa liikkuen ohjelmassa mukana olevat yksiköt sekä kuntatasoiset toimijat

Ohjelmaan on ilmoittautunut

- yli 1200 varhaiskasvatusyksikköä, 115 eri kunnasta
 - 53 kuntatasoista toimijaa, joiden varhaiskasvatuksen johto on sitoutunut noudattamaan ohjelmaa
- ⇒ noin 40% Suomen varhaiskasvatuksesta

- ❖ Lappeenranta, kunta sekä 25 yksikköä
- ❖ Savitaipale, kunta sekä 2 yksikköä
- Imatra, 7 yksikköä
- Luumäki, 3 yksikköä
- Taipalsaari, 2 yksikköä
- Ruokolahti, 1 yksikkö
- Parikkala, Rautjärvi, Lemi, yksiköitä ei ole vielä mukana ohjelmassa

**ASIAKAS-
LUPAUS**

4.RASTI

LAATULUPAUS

**TUTKIMUS-
MATKALLA
VARHAIS-
KASVATUKSEN
VERKOSTO**

**TOIMINTA-
KULTTUURI**

3.RASTI

**TOIMINTA-
TAVAT**

2.RASTI

LIIKETTÄ!

1.RASTI

OIVALTAMINEN

LÄHTÖ

Oivaltaminen ja liikettä

- tarkoituksena innostaa ja sitouttaa koko työyhteisö mukaan kehittämistyöhön
- kehittäminen lähtee liikkeelle **nykytilan arvioinnista** / havainnoimisesta
- otetaan käyttöön **pienten askelten kehittämistyökalu**
 - kehittämiskohteen täsmentäminen – lomake
 - pienten askelten – lomake
 - a) suunnittele
 - b) tee
 - c) arvioi
 - d) paranna
 - pienten askelten perehdytysmateriaali
- **Dokumentointi:**
 - kehittämiskohteen täsmentäminen - sekä pienten askelten – lomakkeet tallennetaan ohjelma-alustalle

Kehittämiskohteen täsmentäminen

<http://www.sport.fi/varhaiskasvatus/liikkumis-ja-hyvinvointiohjelma-ilo-kasvaa-liikkuen/ohjelman-kuvaus>

Kehittämistyökalu 1.

Kehittämiskohteen täsmentäminen

Yksikön / tiimin nimi:

Valitsemanne kehittämiskohde:

**Kehittäminen lähtee liikkeelle
kehittämiskohteiden etsimisestä ja
valinnasta**

Aikatauluarvio kehittämiskohteen toteuttamiseksi (milloin arvionne mukaan olette saavuttaneet tavoitteenne):

Kehittämiskohteena olevan asian lähtötilanteen kuvaus:

Minkälainen on lähtötilanne kehittämiskohteenne osalta ennen kehittämistyötä? Kuvatkaa, lähtötilanne mahdollisimman konkreettisesti. Käyttäkää konkreettisia ilmaisuja ja mittareita.

**Kehittämisen lähtökohtana
tulee aina olla **toiminnan
arviointi eli miten tällä hetkellä
toimitaan** -> mututuntumasta
faktaan!**

"kyllä
meillä
liikutaan"

Tavoitetilan kuvaus:

Mikä on tavoitteenne kehittämiskohteeseen liittyen? Miltä toimintanne näyttää, kun tavoite on saavutettu? Kuvatkaa lopputilanne. Minkälaisia mittaustuloksia tavoittelette?

**Miltä toiminta
näyttää, kun
tavoite on
saavutettu**

Siirtykää Pienet askeleet -lomakkeelle, valitkaa ja suunnitelkaa ensimmäinen kehittämisaskel, toteuttakaa ja arvioikaa se. Suunnitelkaa ja toteuttakaa uusia kehittämisaskelaita, kunnes olette saavuttaneet kehittämiskohteenne tavoitetilan.

Tutkimusmatkalla
varhaiskasvatuksen verkosto

Pienet askeleet (lomake)

<http://www.sport.fi/varhaiskasvatus/liikkumis-ja-hyvinvointiohjelma-ilo-kasvaa-liikkuen/ohjelman-kuvaus>

1. Suunnittele

2. Tee

- kokeilkaa suunnittelemaanne kehittämisaskelta n. 3 kk

3. Arvioi

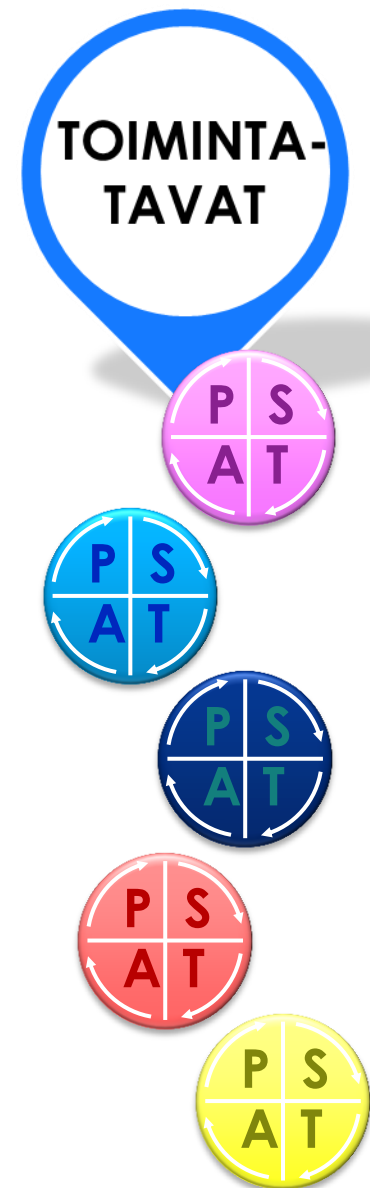
- Yhteenveto kehittämisaskeleen toteuttamisesta, sen tuottamista tuloksista ja muutoksista

4. Paranna

- Johtopäätökset
- Mitä kokeilemme seuraavaksi eli miten jatkamme tästä?

Toimintatavat

- Tavoitteellinen oman työn kehittäminen FA-suositusten pohjalta
→ suositusten pääkohdat ovat kehittämisen kohteina
- **Nykytilan arviointi – lomake** auttaa kehittämiskohteiden havaitsemisessa, mutta myös jo olemassa olevien hyvien käytäntöjen havaitsemisessa
- Tavoitteena toimintakulttuurin muutos, jossa myös uusi VASU2017 on pohjana
- Kehittämistyössä kannattaa edelleen hyödyntää pienten askelten lomaketta
- Toimintatavat vaihe kestää 2-4 vuotta, riippuen yksikön nykytilasta
- Dokumentointi:
→ jokaisesta suositusten osa-alueesta tallennetaan yksi kehittämistehtävä ohjelma-alustalle

Ilo kasvaa liikkuen- nykytilan arviointi

- Työkalu on kehitetty yhteistyössä Likes-tutkimuskeskuksen kanssa Liikkuva koulu- ohjelman mallin pohjalta. Työkalu otetaan käyttöön 1.9.16
- Linkki työkaluun upotetaan Ilo kasvaa liikkuen ohjelma-alustalle kohtaa kaksi (=järjestelmällisen kehittämisen vaihe), jolloin se auttaa varhaiskasvatusyksiköitä valitsemaan oikeat kehittämiskohteet.
- Seitsemän osa-aluetta:
 1. Ohjelman toteuttaminen
 2. Liikkumisen lisääminen ja istumisen vähentäminen
 3. Henkilökunnan osallistuminen, osaaminen ja työhyvinvointi
 4. Lapsen osallisuus
 5. Varhaiskasvatusyksikön pihat, tilat ja välineet
 6. Toiminnallisuus ja motorinen kehitys
 7. Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi
- Tehdessään arvioinnin kerran vuodessa yksikkö voi hyödyntää tuloksia vuosisuunnittelussa sekä pystyy seuraamaan toiminnan kehitystä.
- Kunta voi pyytää yhteenvedon oman kuntansa yksiköiden tuloksista.
- Valtakunnallinen kooste kerran vuodessa.

Esimerkki varhaiskasvatusyksikön saamasta yhteenvedosta

OHJELMAN TOTEUTTAMINEN

Varhaiskasvatusyksikössä on tiimi, joka koordinoi llo kasvaa liikkuen -toimintaa					4
Liikkumisen edistämiseksi on valittu tavoitteet ja toimenpiteet				3	
Päivittäinen liikkuminen on kirjattu osaksi yksikön toimintasuunnitelmaa (Vasua)					4
Liikkumisen ja hyvinvoinnin edistäminen on kirjattu kunnan Vasu:un				3	
llo kasvaa liikkuen -toiminta on kirjattu kuntastrategiaan, kunnan hyvinvointistrategiaan tai muuhun vastaavaan asiakirjaan			2		
Kokonaispisteet tästä osiosta:					16 / 20 Max.pisteet

Dokumentointi

Miksi llo kasvaa liikkuen ohjelmassa dokumentoidaan?

- Dokumentointi on osa **oman työn kehittämistä**
 - ❖ "varhaiskasvatuksessa pedagoginen dokumentointi on toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin perusta". (vasu2016)
- dokumentoinnin avulla **oma kehittämistyö ja pedagoginen työ tulee näkyväksi**
 - ❖ **vasun tavoitteet**
 - ❖ **fyysisen aktiivisuuden suositukset**
 - ❖ ideat ja hyvät käytännöt jakoon koko verkostolle
 - Pienten askelten ideaopas ja 100 pientä askelta julkaisu....

Mitä ja miten dokumentoidaan?

- dokumentoikaa sitä, mitä jo muutenkin teette!
- valokuvat tapahtumista tai oppimisympäristöjen kehittämisestä, suunnitelmat, vuosikellot jne.
- dokumentointi n. 2 krt/vuosi/päiväkot

Sparrauspari:

Miten teidän sparrauksenne on onnistunut?

- jokaiselle yksikölle on nimetty oma kehittäjäpari = sparrauspari
- mahdollistaa vertaiskeskustelun ja vertaistuen
- vertaiskeskustelu on olennainen osa arviointia ja kehittämistyön eteenpäin viemistä
- Sparrausparin kanssa käytävää keskustelua on mahdollista tehdä sähköisen alustan kautta tai sopia omat yhteydenpitotapanne
- Jotta parisparraus onnistuu parhaimmalla mahdollisella tavalla, sopikaa tai nimetkää siihen yksiköstänne henkilö(t), jotka keskustelun toteuttavat käytännössä.
- voitte edetä ohjelmassa omaa tahtianne
- muistakaa olla aktiivisia toistenne suuntiin

Tukimateriaalit ohjelman tueksi

Tukimateriaalit varhaiskasvattajan työn tueksi

- Uudistetut työkirjat
- Ohjelma-alustan kehittäminen
- Itsearviointin työkalu
- Kohtaamiset
- Materiaalit (Vauhti varpaat, perheseikkailut, digiloikka leikkiin blogi)i

Lapsen osallisuus ja lapsi keskiössä

- Nix Nax liikutaax, lapsen materiaalit (vinkkikortit valmistuvat 2016 loppuun mennessä)
- Vasu keskustelut

Alueellisten verkostojen rakentamista tuetaan, kunta toimijoiden työtä kehitetään

- Kunta työkirja
- Kunnan yhteyshenkilön opas
- Alueelliset seminaarit

Kehittäjäverkosto toimii aktiivisesti ja kehittää ohjelmaa eteenpäin

- Projektityöryhmien koordinointi ja jatko

Tukimateriaalit ohjelman tueksi

VARHAISKASVATTAJAN TYÖKIRJA

- Työkahja Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman toteuttamiseen 2015

Tutkimusmatkalla varhaiskasvatuksen uusiin liikkumisen käytäntöihin
- kohti liikkuvaa varhaiskasvatusta

JOHTAJAN TYÖKIRJA

- Työkahja Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman mahdollistamiseen 2015

Tutkimusmatkalla varhaiskasvatuksen uusiin liikkumisen käytäntöihin
- kohti liikkuvaa varhaiskasvatusta

KUNTATYÖKIRJA

- Työkahja Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman rakentamiseen 2015

Tutkimusmatkalla varhaiskasvatuksen uusiin liikkumisen käytäntöihin
- kohti liikkuvaa varhaiskasvatusta

Työkirjat ja niihin
liittyvät
perhdytys-
materiaalit
löytyvät
Toimintatavat
vaiheesta

Ilo kasvaa liikkuen

Varhaiskasvatuksen uusi
liikkumis- ja hyvinvointiohjelma

Ohjelma-asiakirja

PIENTEN ASKELTEN IDEAOPAS

Kerätty pilottitahoilta 2014

Tutkimusmatkalla varhaiskasvatuksen uusiin liikkumisen käytäntöihin
- kohti liikkuvaa varhaiskasvatusta

Nämä materiaalit
sekä pienten
askelten –
lomakkeet löydät
sekä ohjelma-
alustalta että Valon
nettisivuilta

Tutkimusmatkalla
varhaiskasvatuksen verkosto

Näin pysyt ajan tasalla

- Ilmoittautuminen ohjelmaan: www.ilokasvaaliikkuen.fi
Osallistujille joka kuukausi tsemppiviesti
- Uutiskirjeen tilaamalla saat ajankohtaista tietoa Ilo kasvaa liikkuen ohjelmasta ja liikkumiseen liittyvistä asioista:
<http://www.sport.fi/uutiset/tilaa-uutiskirje>
- Liittymällä facebook-ryhmään: Ilo kasvaa liikkuen
- Twitteristä: #ilokasvaaliikkuen
- Blogit mm: <http://digiloikkaleikkiin.blogspot.fi>

Ohjelman nettisivut – www.ilokasvaaliikkuen.fi

Ohjelmaan voivat ilmoittautua mukaan joko yksikkötasolla – (päiväkoti, perhepäivähoidon tiimi) tai kuntatasolla (varhaiskasvatuksen johto/hallinto). Varhaiskasvatusyksikön ilmoittautumisesta vastaa yksikön johtaja.

Jokaiselle päiväkodille nimetään oma kehittäjäpari = sparrauspari. Tarkoituksena on, että yksikkö käy vertaiskeskustelua oman sparrausparinsa kanssa. Vertaiskeskustelu on olennainen osa arviointia ja kehittämistyön eteenpäin viemistä.

